Ar pascha wisuschehlīga augstā Keisara wehlescchanu.

Makſa ar peeſuhtiſchanu par paſti:
Ar Peelikumu: par gadu 2 rbl. 75 kap.
bez Peelikuma: par gadu 2 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu 1 „ 40 „
bez Peelikuma: par ½ gadu 1 „ — „

Makſa bez peeſuhtiſchanas Rigā:
Ar Peelikumu: par gadu 1 rbl. 75 kap.
bez Peelikuma: par gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu — „ 90 „
bez Peelikuma: par ½ gadu — „ 55 „

Mahjas Weesis.

32. gada-gahjums. — Mahjas Weesis iſnahk weenreiſ pa nedeku.

Mahjas Weesis teek iſdots ſeſtdeenahm no plkſt. 10 ſahkot.

Makſa par ſludinaſchanu:
par weenas flejas ſmalku rakſtu (Petit)-rindu, jeb to weetu, ko tahda rinda eenem, makſa 5 kap.

Redakcija un ekſpedicija Rigā, Ernſt Plates bilſchu- un grahmatu-drukatawā un burtu-leetuwē pee Petera baſnizas.

№ 33. Sestdeen, 15. augustā. 1887.

Mahjas Weesi ar Peelikumu war paſtellet un ſludinaſumus nodot Rigā, pee Petera baſnizas. Bez tam „Mahjas Weeſi“ war wehl paſtellet bez daudſ peenemſchanas weetahm Peterburgas un Jelgawas Ahr-Rigā un Sarkandaugawā, wehl zitās pilſehtās, kà: Zehſis: Grahwel un Peterſon k. bodēs; Walmeerā: E. G. Trey k. bodē; Walkā: M. Rudolff un Paulin k. bodēs; Rujenē: J. Allſne k. grahm.-bodē; Limbaſchōs D. Uhder k. bodē; Jelgawā: H. Allunan un Beſthorn k. grahm.-bodēs; Vapſkā: J. Beckmann k. grahm.-bodē; Kuldigā: Beſthorn k. grahm.-bodē; Wentspilī: M. Ries k. grahm.-bodē; Leepajā: Ukſtin k. grahm.-bodē; Tukumā: Baumann k. grahm.-bodē; Talſōs: H. Tow k. grahm.-bodē un bibliotekā un Wolontſchewski k. grahmatu-bodē; Kandawā: Jaegermann k. weeſnizā; Sabilē: Ginter kga weeſnizā. Tad wehl „Mahjas Weeſi“ war apſtellet pee ſaweem zeen. draudſes mahzitajeem, ſkolotajeem un pagaſta ſkrihwereem, kurus mihli luhdſu, tahdas apſtelleſchanas laipni peenemt.

Ernſt Arnold Plates.

Dſimis 1. aug. 1821. g. Jelgawā un miris 5. aug. 1887. g. Rigā.

Naw wehl pilni 40 gadi pagahjuſchi, kad muhſu awiſchneeziba, muhſu rakſtneeziba, toreiſ wehl buhdama maſina un ſihzina, tiklab pehz ſatura kà ari ſkaita, modahs un poſahs uſ jaunu darbibu, ahtri attihſtijahs un ſaſneedſa negaiditu plaſchumu gadu deſmitōs, kur lihdſ tam bij aiſritejuſchi gadu ſimteni: bija mums ſahzees jauns laikmets awiſchneezibai, wiſai muhſu rakſtneezibai. Radahs wihri, kam netruhka darba ſpehka un laba prahta, kam bija duhſchiba un iſweiziba, ſchim jaunajam laikmetam ſataiſit zeku, dſiht pirmàs wagas, lauſt nederigus zelmus. Pee pirmajeem zelmu lauſejeem ari peedereja „Mahjas Weeſis“ ar ſaweem wadoneem un ſtrahdneekeem. Jaunajam laikrakſtam iſnahkot ſazehlahs wehtras un aukas, kas to draudeja nomahkt; netikai „Latweeſchu Awiſes“ aiſkehra un nizinaja ſawu jauno darba beedri, bet ari Wahzu laikrakſts „Inuland“ tam uſbruka. Bet wiſahm neſlawas zelſchanahm un ſaimoſchanahm par ſpihti „Mahjas Weeſis“ gahja ſawu gaitu uſ preekſchu, un te bija Plates, kas toreiſ ar Leitanu kopâ mineto lapu apgahdaja, tas wihrs, kas ſinaja wiſus kaweklus un ſchkehrſchkus pahrwaret un atbihdit, gan eedams pee generalgubernatora, gan pee biſkapa Ullmana*), gan pee ziteem augſteem kungeem; Plates nu bija tas wihrs, kas neweenu darbu ne-atſtahja pa puſei daritu. Tà ari, reiſ preekſch Latweeſchu tautas eeſahzis ſtrahdat, winſch nedewahs ar to meerâ, tai tikai apgahdadams awiſi, bet gribeja puhletees wiſai Latweeſchu rakſtneezibai par labu, un to daridams, winſch palika par Latweeſchu grahmatu apgahdataju. Ar kahdu weikſmi un ſekmi winſch ſchinî lauka ſtrahdajis, no tam leezina wina plaſchais grahmatu apgahdeens; waram droſchi ſazit, ka naw neweena Latweeſchu grahmatu laſitaja, kas nebuhtu laſijis wismaſakais kahdu no wina apgahdateem rakſteem. Kà grahmatu apgahdatajam winam leeli nopelni Latweeſchu rakſtneezibas pazelſchanas ſinâ, tapehz par ſcho leetu kahdu wahrdu ſaziſim.

No ta laika labakeem un wairak eemihloteem rakſtneekeem Plates ſinaja apgahdat rakſtus un tad tos drukajis, laida laudîs. No daudſ ziteem rakſtneekeem lai peeminam Leitanu un Dünsbergi, ſawa laika mihlakee rakſtneeki. Kas par peemehru naw laſijis „Eiſtakiuſu“, „Grahſa leelmahti Genowewu“ u. d. z.? Kad ſchihm grahmatahm ari nepeeſchkirtu nekahdu nopelnu, tomehr weens labums naw noleedſams: tahs eeradinaja Latweeſchus laſit, mihlet grahmatas. Derigam laika kaweklim Plates daudſ grahmatu apgahdajis, tomehr wiſas ſche pee wahrda peeſaukt, naw ſcho rindinu uſdewums.*) Bet mehs alotumees, domadami, ka winſch tikai rakſtus laikakaweklim apgahdajis, winſch ne-atſtahja neweenu rakſtneezibas nodaļu ne-eewehrotu, katru winſch pehz eeſpehjas apkopa. Sahkſim ar Deewa wahrdu grahmatahm: „Gariga dwehſeles bariba“, „Kriſtiga mahjas buhſchana“, „Lihku ſprediki“, „Skolas-behrnu katkiſmus“, „Zeſch uſ debeſim“ (ſprediku grahmata) u. z. w. Ne maſak bagats ir wina krahjums ſkolas grahmatu: „Behrnu draugs“, trihs daļas, geografijas, rehkinaſchanas, Latweeſchu un Kreewu walodas grahmatas un tahm lihdſigas. Tad wehl wiſadas grahmatas par pamahziſchanu, kuru ſtarpâ buhtu peeminamas: „Etnografija“, „Kanaänas ſemes apraſtiſchana“, „Paſaules ſtahſtu grahmata“, „Swaigſchnu mahziba“, „Wella aſins, jeb pamahziſchana pret brahdwihnu“, „Lopu draugs“, „Derigi likumi behrnu ſanehmejahm“ u. t. pr. Ari newaram aiſtaht nepeeminetu: „Dſeeſmu kronis“, „100 dſeeſmas un ſinges“, „Semneeks un Ligers“ (weena no pirmajahm lugahm).

Tahs ſche pee wahrda peeſauktas grahmatas ne-iſtaiſa ne diwdeſmito daļu no wiſa apgahdeena, bet pahrſkata dehl tahs minejahm, lai redſetu, ka nelaikis, grahmatas apgahdadams, arweenu ſawu wehribu greeſis uſ tautas wajadſibu.

Kà iſdewejs un wadonis Plates allaſch gahdajis un ruhpejees par ſawu „Mahjas Weeſi“, tam ſawâ laikâ netikai „Peelikumu“ peelikdams, bet ari lapas arweenu leelakas iſaudſedams, kà ari peelihdſinadams Latweeſchu attihſtibas gahjeenam. Latweeſchu tauta ir meera tauta, tapehz ari Plates ſawam laika rakſtam lika ſtaigat meera zeļus, ſtrahdat preekſch attihſtibas un ſatizibas, tiklibas un prahta gaiſmas; tikai kad uſbrukumi bija ja-atraida, tad runaja aſakus wahrdus. „Mahjas Weeſis“ naw ſkrehjis kà wehjſch, lai kà meets atdurtos, bet arweenu droſchi un meerigi gahjis uſ preekſchu; „meers baro, nemeers poſta“, bij ari Plates tam eeraſtijis karogâ par zeļa rahditaju, tautâs ejot.

Wairak kà trihsdeſmit gadus tà ſtrahdadams, Ernſt Plates ſawu wahrdu ne-iſdſehſchameem burteem eeſihmejis Latweeſchu awiſchneezibâ un rakſtneezibâ.

Zilweku mihleſtiba un labais prahts uſ Latweeſcheem winu uſ ſchahdeem darbeem ſkubinajuſchi, winſch ſawu algu atrada wahrdôs, pee kam alaſch turejees: „Kas mihleſtibu ſehj, tas mihleſtibu plaus“.

Winſch Latweeſchus mihlejis, lai ari winu tà mihl Latweeſchu tauta un uſglabà pateiziga peeminâ!

*) Sche buhtu peeminami nelaika biſkapa tehwa wahrdi, ko tas toreiſ ſazijis uſ Plates: „Ja Juhſu awiſe buhs no Deewa (wehleta), tad wina paſtahwes“.

Skatees „Rahditajs, kahdas latwiſkas grahmatas dabujamas (paſcha apgahdeenâ) pee Ernſt Plates, Rigâ“.

Politikas pahrſkats.

Wahzija. Wahzijas kronprinzis no ſawas kakla ſlimibas wehl naw pilnigi iſweſelojees, lai gan zitadi juhtahs ſpirgts un jautris. Kà kahda Anglu awiſe ſino, tad ſahkot pumpumi kaklâ atjaunotees, bet tee naw ne ar kahdahm breeſmahm ſaſlimſchanas ſinâ ſaweenoti, ahrſti turot labakàs zeribas uſ pilnigu iſweſeleſchanos.

Kà Berlines awiſes ſino, tad firſts Biſmarks tizis uſaizinats, lai eeſtahjotees „beedribâ preekſch ſpirta iſleetaſchanas.“ Uſ ſcho uſaizinajumu firſts Biſmarks lizis zaur v. Rottenburga kungu atbildet. Telegrams ſkan tà: „firſts Biſmarks turot ſcho uſſahkumu par derigu un nowehlot tam labas ſekmes, bet luhkojotees uſ ſawu ſtahwokli, winſch ſinams newarot pats pee ta peedalitees.“

Franzija. Kà jaw ſinams, tad Franzijas waldiba nodomajuſe no ahrſemneekeem, kas uſturahs Franzijâ, nemt ſewiſchkus nodokļus. Kà no Parises teek rakſtits, tad ſchim nodomam eſot tihri walſts ſaimneezibas noluhki un wiſpirms ſihmejotees uſ Franzijas ſeemeku pawalſtehm, kur leelâ ſkaitlî iſ Belgijas eenahkot ſtrahdneeki, kuru ſkaits ſneedſotees lihdſ 400,000; tad ari uſ Italeeſcheem, kas Franzijâ eenahkuſchi un tur nometuſchees. Winu ſkaitlis ſneedſahs uſ kahdeem 250,000. Schee, kà ari no Belgijas eenahkuſchee ſtrahdneeki ir par leelu apgruhtiſchanu eedſimteem Franzuſchu ſtrahdneekeem, ihpaſchi konkurenzes jeb ſazenſibas ſinâ. Franzuſchu ſtrahdneekeem ſazenſiba ar ahrſemes ſtrahdneekeem jaw tamdehl jo gruhtaka, kà wineem kà eekſchſemneekeem ja-iſpilda daſchadi walſts peenahkumi, no kureem eenahzeji ir atſwabinati, ihpaſchi no kara deenaſta. Franzijas waldiba eſot nodomajuſe, ja eenahzeji nepaliktu par Franzijas pawalſtneekeem, no teem nemt tahdu nodokli, zik ſtrahdneekeem ſkahde jazeeſch kara deenaſtu iſpildot. Kad pirmo reiſu ſina iſpaudahs, ka Franzijas waldiba gribot uſlikt nodokļus ahrſemneekeem, tad jaw daſchas awiſes domaja ſchinî waldibas ſolî eeraudſijuſchas kahdus potitiſkus noluhkus. Tagad ſchi leeta iſſkaidrojahs, ka Franzijas waldiba tikai grib apſargat ſawus ſtrahdneekus ſazenſibâ ar ahrſemneekeem eenahzejeem.

Anglija. Anglijas waldiba tagad ſawu zihninu pret Ihru nemeerneekeem ſahkuſe turpinat ar leelu ſtingribu. Parlamenta augſchnamâ lords Solsberi peektdeenu laſija preekſchâ paſludinajumu, kurâ Ihru nazional-liga (tautiſka ſabeedriba, tà noſauzahs Ihru nemeerneeku ſabeedriba) teek apſihmeta par tahdu, kas walſtij eſot kaitiga. Kahda noſihme ſchim paſludinajumam, to Ihrijas generalſekretars parlamenta apakſchnamâ iſſkaidroja, ſazidams, ka zaur to Ihrijas pahrwalditajam, tà noſauktam Ihrijas wizekehninam, teekot dota pilnwara, mineto ſigu apſpeeſt taîs Ihru apgabalôs, kur ta ļaudis uſmuſinot uſ preteſtibu un waras darbeem. Waldiba apſolotees, nahkoſchâ zetortdeenâ par ſcho ſperto ſoli eelaiſtees ar parlamentu apſpreeſchanâ. Kà domà, tad no pretineeku puſes parlamentâ tikſchot kehnineenei eeſneegts rakſts, kura luhgſchot, lai atzelot mineto paſludinajumu, zaur kuru gribot Ihru nazional-ligu apſpeeſt. Gladſtons tureſchotees pahrſpreeſchanâ parlamentâ uſ ſchi preekſchlikuma puſes. Hartingtons un wina peekriteji pabalſtiſchot waldibu, turpretim Schamberlens un wina peekriteji balſoſchot pret mineto waldibas paſludinajumu. Wiſas leelakàs Londones awiſes, iſnemot „Daili Nus“, peekriht domahm, ka Ihru nazional-liga apſpeeſchama.

Tahlaki par Angliju runajot, buhtu wehl peeminams, ka parlamenta apakſchnamâ atkal bijuſe aſa apſpreeſchana par Anglijas tagadejo ahrigo politiku. Kad walſts eenemſchanas un iſdoſchanas pahrſpreeda, tad walſts apakſchſekretars Fergusons iſſkaidroja, ſihmejotees uſ Egipti, ka waldiba weenigi tahdus ſolus ſperot, kas pehz wiſai ilga laika notikſchot kahds ſaſnieguſchi, ka Anglijai ir par labu, ka Anglija ſawas karaſpulkus turot Egiptê, ka tas ſtarp Anglijas un Franzijas ſaſtrihdeſchanahm nekahdu nepatikſchanu un naudas iſdoſchanu nedarot, ka Franzija ſawu ſpehku ne-eſot ſpejuſi ſaſtiprinat, ka Franzija ſawas ſpehles

starptautiſks nolihgums un ſaweenojums par mineta kanala iſleetoſchanu preekſch kugoſchanas. Anglija negribot ſawus kara-pulkus wiſai ilgi paturet Egiptê, bet gan tik ilgi, lihdſ wajadſigàs reformas buhſchot eeweſtas. Schamberlens ſeſtdeenu turejis runu tà ſaukto unioniſtu ſapulzê. Sawâs runâ, atſaukdamees uſ iſpauſtahm walodahm, ka winſch paſludinajuma behſt par national-ligas ſlehgſchanu no unioniſteem atkahpſchotees, winſch iſſkaidroja, ka ſchahdahm walodahm truhkſtot wiſa pateeſa pamata. Winſch gan, ſihmejotees uſ mineto paſludinajumu, ne-eſot ar waldibu weenis prahtis, bet zitadi waldibas wiſpahrigo politiku pabalſtiſchot, kà to lihdſ ſchim darijis; tapat winſch ari ſtrahdaſchot, lai Ihrijas ſaweenoſchanahs ar Angliju arweenu ſtipraki nodibinatos.

Italija. Kà ſinams, tad Italija ſew eetaiſijuſe nomeſchanahs weetu Afrikâ, bet zaur to nahkuſe ſadurſchanâ ar Abeſiniju. Kà no tureenas ſino, tad Anglu diplomati jeb politikas wihri nopuhlejotees, lai Italija ar Abeſiniju iſlihgtu meeru; tomehr waj winu puhlineem buhs ſekmes, tas gruhti zerams. Italija pagehrot kà pirmo nolihgumu pee meera noſlehgſchanas, ka Abeſinija atſihſtot par ſewi Italijas wirswaldibu un proti tahdâ kahrtâ, ka Italija uſ ahreenu ſtahjahs par Abeſinijas weetneezi (Abeſinijai tahdâ reiſâ buhtu janodod ſawa ahriga politika Italijas rokâ). Italija gribot tahdu ſtahwokli eenemt Abeſinijâ, kahdu eenem Franzija Tuniſâ un Madagaſkarâ. Waj ſchihs ſinas pilnigi atbalſtahs uſ pateeſibu, to nu newar ſinat, wismaſakais buhs janogaida ſinas, kas nahks no Italijas waldibas puſes.

Italijas deenwidûs koleeras ſehrga wehl negrib pawiſam beigtees, lai gan jaw ſtipri maſumâ gahjuſe. Sizilijâ atkal bijuſchi wairak ſemneeku nemeeri pret teeſahm koleeras ſehrgas dehl. Leonfortê apbrunojuſchees ſemneeki ſtahjahs preti polizijas ſaldateem (kureem uſturama kahrtiba pee aiſſargaſchanas lihdſekteem pret mineto ſehrgu), kureus wini eerauga par giftes maiſitajeem; zihninſch, pee kam ar ſlintahm tika ſchauts, wilkahs kahdas 5 ſtundas. Weens ſemneeks tika noſchauts, 80 tika apzeetinati. Saldati tika no Meſinas ſuhtiti uſ Leonforti tureenas polizijai par palihdſibu. 6. auguſtâ ſkaitija 31 ſlimneeku un 21 mireju ar koleeru Palermâ; Neapelê daſchas faſlimſchanas notikuſchas, bet wehl neſina, waj tahs buhs zehluſchahs no koleeras.

Bulgarija. Pehz tam, kad leelwalſtis pret prinzi Ferdinandu iſturejuſchahs pawiſam atraididamas, leekahs winſch pats ſajuſt, ka ſawâ paſludinajumâ pee Bulgarijas tautas par tahlu gahjis. (Winſch ſawâ paſludinajumâ nebija minejis nedſ ſultanu nedſ zitas leelwalſtis un tad runajis no Bulgarijas patſtahwibas.) Pahrdroſchs ari bija wina aiſzeļojums uſ Bulgariju. — Pa to ſtarpu, kur winſch aiſzeļojis uſ Bulgariju, atkal iſrahdijees, ka winam Bulgarijâ jawdariſchanas ar pretigeem zenteeneem, proti ſtarp Bulgareem rodahs deeſgan tahdu, kas ir wina pretineeki. Sinâs par gawilehm, ar kahdahm tizis ſanemts jaunais Bulgarijas waldneeks, rahdahs daſchs nepatihkams atgadijums buht apſpeeſts. Iſ Sofijas teek ſinots, ka naktî no 3. uſ 4. auguſtu bija nodomajuſchi uſbrukt pulweru tornim Ruſtſchukâ. Tureenas teeſas bija jaw preekſch tam dabujuſchas ſinat, ka ne-uſtizami zilweki blandotees pa kalneem apkahrt un nodomajuſchi iſdarit kahdu uſbrukumu. Daudſ eewehrojamu pilſonu dabuja peeſuhtitas draudu wehſtules, ka tikſchot nonahweti; polizijas preekſchneeks Mantows dabuja rakſtu, kurâ bija rakſtits, ka pee wina tikſchot atreebti noſchautee rewoluzijas lozekli. Pirmdeenu teeſas dabuja ſinat, ka naktî tikſchot pulweru tornis gaiſâ ſperts. Iſmeklejot atrada, ka debſinajama ſchnore bija iſlikta un winas gals jaw aiſdedſinats. Waktis tika pawairotas un pee pulweru torna wairak neka nenotika. Ap pulkſten 1 naktî dſirdeja ſchahweenus no bijuſchas Seraſkijas ſkanſtes; atrada, ka waktneeks no trihs rewolweru ſchahweeneem bija nahwigi eewainots. Otrâ deenâ winſch ſawu garu iſlaida un godam tika paglabats. Tik tahlu minetà ſina iſ Sofijas, kas rahda, ka Bulgarijâ ar weenu wehl ir tahdi, kas zaur printſcha Ferdinanda atnahkſchanu uſ Bulgariju naw apmeerinati jeb meerâ dewuſchees.

Bulgarijas jautajumâ ir azumirkli eeſtahjees kluſums. Starp leelwalſtim laikam eeſtahjuſchahs ſarunas par zirkulara rakſtu, ko Turzijas waldiba laiduſe pee leelwalſtim. Tas pee Turzijas waldibas laiſtais Kreewijas pretoſchanahs rakſts, kurâ ſinams tikai Turzijas waldiba tikuſe uſaizinata, lai ſchahdai preteſtibai peebeedrojahs, ir pee zitahm leelwalſtim tikai laiſts kà ſinojums no Kreewu waldibas puſes; preekſch tam jaw leelwalſtis bija dabujuſchas Turzijas waldibas zirkulara rakſtu, kurâ Turzijas waldiba, tapat kà ſenak, Bulgarijas jautajumâ gribeja nahkt ſaſinaſchanâ un apſpreeſchanâ ar zitahm leelwalſtim. Jautajums wehl naw iſſchkirts, kahdi ſoli buhtu ſpeeami pret tagadejeem notikumeem Bulgarijâ. Ja ar darbeem (ar kara-ſpehka palihdſibu), tà rakſta kahda ahrſemes awiſe, gribetu Bulgarijas jautajumu iſſchkirt, tad atkal wiſpirms zeļahs jautajums, kura leelwalſts to lai iſdara. Ka Turzija weena pate to daritu, naw gan domajams, jo Kreewija uſ tam nedotu ſawu atkauju, jo Kreewija ta tatſchu bija, kas ſawâ laikâ Bulgariju atſwabinaja no Turzijas juhga. Pat ari tad, kad zitas leelwalſtis ſawâ ſtarpâ weenotos, ka Turzijai ſchahds iſdarijums buhtu uſdodams, ari wehl jaſchaubahs, waj Kreewija ar to buhtu meerâ. Tapat ari wehl jautajams, waj leelwalſtis weenoſees, lai Kreewija ſchahdu uſdewumu iſdara Bulgarijâ. Jaw ſcho jautajumu iſſchkirſchana aiſnems laiku, lihdſ leelwalſtis buhs ſawâ ſtarpâ aprunajuſchahs, ko lai atbild uſ Turzijas zirkulara rakſtu. Turklaht ari wehl nahk tas apſtahklis, ka prinzis Ferdinands, Berlines nolihgumu ne-eewehrodams, dewees uſ Bulgariju un tur ſemes waldiſchanu uſnehmees, tapehz leelwalſtim, ka Berlines nolihguma parakſtitajahm un ſardſehm, wajadſetu par to gahdat, ka Koburdſeetis jeb prinzis Ferdinands atſtahtu Bulgariju, bet tas naw tik drihſ iſdarams. Wiſpirms aiſees laiks, lihdſ leelwalſtis buhs apſpreeduſchahs un pa to laiku ari redſehs, kà tahs leetas tahlaki Bulgarijâ attihſtiſees un kas tad buhs darams. Lai nu buhtu kà buhdams, prinzis Ferdinands uſ ſewi uſnehmis leelu atbildibu.

No Bulgarijas paſchas tagad nahk loti maſ ſinu. Tagadejà Bulgaru waldiba par to ruhpejahs, lai tahdas ſinas netiktu no Bulgarijas laiſtas, kahdas winai waretu zelt neſlawu. Jaw ſchi buhſchana rahda, ka leetas Bulgarijâ wiſai labi neſtahw, jo zitadi waldibai newajadſetu ſinu ſuhtiſchanu iſ Bulgarijas aprobeſchot.

Wehſtules un ſinojumi.

(„Mahja Weeſa" originalas korreſpondenzijas.)

No Liſumas mums rakſta: Lai gan ſaukſums ap weenu laiku ſahze draudet un ſakee augi rahdit behdigu ſkatu, tad tagad, kur leetutinſch muhſu laukus atwaldſinajis, zeriba leekama uſ jo pilnigu un bagatigu rudens ſwehtibu. Wiſpahri ſakot, ar ſehju lihdſ ſchim waram ar meeru buht. — Rudſi ir jaw nopļauti, kas bij auguſchi labi ar labu breedumu, tà tad iſdos kreetnus auglus, kas atlihdſinahs pehrnà gada truhkuma dalu, waſaras labiba, meeſchi, auſas, lini, kartupeli, puſlihdſ, jo julija mehneſcha ſauſa laika dehl palika ihſaki neka pehrnajâ gadâ, bet wehl ir zeribas uſ kreetneem augleem, ja tikai nelaikâ rudens ſalnas ne-uſnahktu. Tagad ſemkopji duhſchigi ween kerahs pee rudens darbeem; druwas nokopdami, ne-aiſmirſt dſeeſminu nodſeedat:

Kura druwa noſtrahdata,
To atdodam rudenim;
Kura meita iſprezeta,
To nowehlam wezumam.

Muzineeks.

Eekſchſemes ſinas.

Widſeme. Schi gada Widſemes mahzitaju ſinode tiks notureta Walkâ un taps atklahta 23. ſeptembrî. Sanahkſchanas terminſch 22. ſeptembrî.

Kurſemes gubernas awiſes paſneedſ daſchas ſtatiſtiſkas ſinas par daſchu teeſu kanzleju darboſchanos. Iſ Iluksſtes pilsteeſas kanzlejas iſgahjuſchi pagahjuſchâ gadâ 20 tuhkſtoſchu rakſtu, iſ Aiſputes pilsteeſas lihdſ 13,000, Kuldigas 12,000, Bauſkas 12,000, Wentſpils 6000, Talſu 15,000, Tukuma magiſtrata 3,300, Jelgawas polizijas waldes 17,000 u. t. t.

No Kurſemes. „Nerwu un pſichiſku ſlimneeku ſkaits," tà rakſta „Kurſ. gub. aw.," „parahdahs pee Baltijas Igaunu-Latweeſchu eemihtneekeem tik leelâ mehrâ, ka par to ſazeļahs wiſai behdigas domas. Baltijas gubernâs gandrihſ trihs reiſ wairak prahtâ jukuſchu, ne kà zitâs walſts gubernâs. Tahdâ wihſê robeſchu eemihtneeki, kuri ſtahw kà dſihws muhris ſtarp mums un kaiminu walſti un neſ uſ ſaweem kameeſcheem kulturas un etnograſijas kara gruhtibas, makſà breeſmigu nodokli biologiſkas iſſugoſchanahs (вырожденіе) prozeſam." —

No Tukuma rakſta „Rig. Ztg.": Pehz tam, kad ſche aiſpagahjuſchâ nedeļâ leetus lija gandrihſ beſ miteſchanahs, daudſ lauzineeki, kuru rudſi bij nopļauti un beſ patwehruma, padoti leetus kaitigai warai, ſahka jaw ar raſſehm ſkatitees uſ nahkamibu. Bet tad aiſpagahjuſchâ ſeſtdeenâ gaiſs noſkaidrojahs un tagad koſchs laiks muhs eepreezina. Ka muhſu lauzineeki ſaprot to iſleetot, war redſet no tam, ka wiſur ar leelako ſteidſibu top ſtrahdats, lai nopļautos rudſus, tik lihdſ tee iſſchuwuſchi, eegahdatu ſem jumta. Kad laiks ari turpmak buhs iſdewigs, tad droſchi war zeret uſ bagatu rudſu raſchu. Waſaras labibu un kartupeļus leetus pehz paſtahwigi leelà karſtuma eewehrojami atſpirdſinajis. — 3. auguſtâ ſchè bija pirmais no trim rudena tirgeem. Bet tadehl ka lauku darbi, iſdewigà laika dehl, aiſnehmuſchi wiſus lauzineeku ſpehkus, ſchis tirgus, ne-eewehrojot Tſchiganu karawanas un daſchadu pahrdotawu rindas, ſamehrâ bija wahji apmeklets. Ka tagad lopu baribas pa pilnam, tas no tam noprotams, ka tirgû bija ſaweſts maſ lopu. — Pee ſchè 29. auguſtâ atweramàs ſemkopibas iſſtahdes ehkahm darbi eet jaw uſ beigahm. Beſ ſchkuhneem un leeweneem preekſch iſſtahdamahm leetahm, ari reſtorazija ar ehrtu werandu tika uſbuhweta.

No Leepajas, kà „Latw." rakſta, areſtants Kreewelis, kurſch preekſch kahdahm nedeļahm no ſchejeenes zeetuma iſmuka, tika naktî no 25. uſ 26. juliju no priſtawa Beijera kunga gimnaſijas tuwumâ atkal apzeetinats. Kreewelis bij uſlizees ſilu brili, lai netiktu paſihts, bet tomehr ta nebij eeſpehjâ to ziwildrehbês gehrbuſchos iſmanigo poliziſtu maldigu taî ſinâ padarit. Apzeetinatais tika ſaſeets un nodots polizijai. Wehlak to noweda uſ zeetumu, kur tam rokas un kahjas dſelſu kehdês eeſlehdſa. Domà, ka gandrihſ wiſas tagad ihſâ laikâ iſdaritàs eelauſchanahs ſahdſibas ir Kreewelis iſdarijis, ka pee Kurtze kunga apſagſchanas winſch buhs beſ ſchaubiſchanahs bijis, jo winſch walkaja zepuri, kas tur ir noſagta. jo pee lotſchu komandeera Kurtze kunga notika neſen pahrak droſcha ſahdſiba. Saglis bijis eelihdis zaur ne-aiſahketu logu iſtabâ, kur zilweki gulejuſchi un noſadſis tur no kahda aiſmiguſcha ſehna gultas pulkſteni, iſmeklejis tur to uſ krehſla nolikto drehbju kabatas, panehmis lihdſ daſchas wehrtibas leetas un kabatas grahmatu, uſlauſis un iſlaupijis kumodes un ſkapjus. Tomehr ſudraba leetas tam nebijis eeſpehjams panemt lihdſ, domà ka papagaja buhs winu pee tam iſbaidijis, kas ſahzis ſaukt: „Burlak ahrâ!" Pulkſtens, weena droſcha un daſchadas zitas leetas ir jaw atraſtas, un Kreewelis gan laikam tikdrihſ tiktahl ſwabadibâ netiks, ka tas waretu zita ihpaſchumu ſew peeſawinat.

Par „pilſehtas gwardu" kapitaleem „Lib. Ztga." rakſta: Pilſehtas gwardu atzelſchana, kà ſinams no waldibas pawehleta un tadehl winu lihdſſchinigeem lozekleem zeļahs jautajums, kas lai noteek ar ſchahs ſabeedribas kapitaleem. Muhſu lapâ jaw iſſazitas tahs domas, ka ſcho nauda wajagot nowehlet weenigi patwerſmu noluhkeem. Kà ſinams, tagad leelajai un maſajai gildei ir ſawas patwerſmes, kà ka mineto kapitalu iſleetoſchanas wihſes ſinâ newar notikt ne kahdi gruhtumi. Kà mehs dſirdam, tad tagad weenai nodaļai, amatneeku gwardeem, tà behwetajam „ſaļajam karogam" janoſpreeſch par ſawas „miruſcho lahdes" naudas atlikumu, kurſch naw leels, bet pahrſneedſ tikai 400 rbl. Tomehr ari tahda ſumma war buht leetderiga. Kur weens maſums ſaweenots ar otru maſumu, tur jaw daſchs leels iſdarits. Tadehl mums gluſchi neſaprotams, kà ſenakas gwardu ſabeedribas lozekļu leela daļa wareja taiſit tahdu ſawadu ſpreedumu, ſcho ſummu ſawâ ſtarpâ iſdalit. Kaſes ſtahwoklis ir tik maſs, ka katram lozekļam newar iſnahkt daudſ wairak, ne kà zik wajadſigs, ſagahdajot „preezigu deenu," kamehr wiſa ſumma tatſchu war atneſt daſchu ſwehtibu. Mehs zeram, ka „ſaļaja karogam" ſawâ pulkâ buhs deeſgan lozekļu, kas tahdu noſpreedumu iſjauks.

Kuldigas „Anzeigers" rakſta: Pehdejà ſtiprà wehtra, kas ari ſche bij manama, it ihpaſchi juhrbrauzejeem bijuſe kaitiga, tà ka mums wiſtuwakajâ juhrmalâ weenâ paſchâ naktî trihs kugi uſdſihti uſ ſekluma, diwi maſaki kraſta kugi, kureem bija ja-eenem malka un akmeni un weens trihsmaſtu kugis. Bet ihpaſchneekeem wehl eſot zeriba, ſawus kugus, kureem weens puſlihdſ eewehrojami ſadragats, iſdewigâ laikâ atkal atſwabinat, un ſcho darbu jaw eeſahkuſchi.

Peterburga. Sihmejotees uſ Wolgas-Donas kanalu, Franzuſchu inſcheneeri Dri (Druz) un Lekruwe ſchinî waſarâ iſdarijuſchi ſihkus pehtijumus. Wini, kà „Pet. Wed." ſino, ir ſchinî deenâ atnahkuſchi Peterburgâ un ſazijuſchi, ka ſchis darbs weegli iſdarams, tiklihdſ ka kanals tirdſneezibas ſinâ atmeſtu wajadſigo pelnu, jo Donas upi wajadſetu tad regulet un pilnigu kugoſchanu uſ ſchihs upes eerihkot. Kad nu wairak eewehrojami tirgotaji Roſtowâ pee Donas par ſcho leetu ruhpejahs, tad domajams, ka minetais kanals tiks iſrakts, jo Waldiba jaw darbus likuſe ſahkt, kas lai kugoſchanu uſ Donas un Donezes upes ſeemeku dalas zeltu un weizinatu.

Par ſchigada raſchu Kreewijâ „Waldibas Wehſtneſis" paſneedſ ſchahdas telegraſa ſinas:

Seemas labiba dod zeribu zaur zaurim uſ panahkumu, ar ko war buht ar meeru, jeb jaw ir dewuſe labu raſchu ſchahdâs 35 gubernâs: Archangelas, Wologdas, Wiatkas, Permas, Nowgorodas, Pleſkawas, Tweres, Jaroſlawas, Kaſtromas, Wladimiras, Maſkawas, Kurſkas, Waroneſchas, Poltawas, Harkowas, Tſchernigowas, Simbirſkas, Kerſonas, Padolſkas, Kijewas, Wolinijas, Minſkas, Grodnas, Kaunas, Kurſemes, Widſemes, Igaunijas, Warſchawas, Kaliſchas, Keelzes, Lomſchas, Lublinas, Polozkas, Radomas un Sedlezes gubernâs.

14 gubernâs ſeemas labibas raſcha iſdewahs pa daļai tahda, ar ko war buht ar meeru, pa daļai wideja, un proti: Olonezas, Peterburgas, Smoleńſkas, Kalugas, Tulas, Tambowas, Orlas, Niſchni-Nowgorodas, Saratowas, Orenburgas, Ufas, Aſtrachanes, Jekaterinoſlawas, Minſkas, Kurſemes, Widſemes un Igaunijas gubernâs.

Wideja 5 gubernâs: Kaſanes, Kaunas, Lomſchas, Petrokowas un Suwalki gubernâs.

Pa daļai wideja, pa daļai nepeeteekoſcha 3 gubernâs: Samaras, Beſarabijas un Wilnas gubernâs.

Taurijas guberna waſaras labiba, tapat kà ſeemas labiba, nepeeteekoſcha.

Harkowa. Tureenas gadus tirgus eeſahzees. Pretſchu peeweſchana ir leeliſka, pirzeju ſabrauz leelâ ſkaitâ. Gaida, ka manufakturas prezês buhs leeli apgroſijumi. Netihritas wilnas jaw atweſti kahdi 30,000 pudu. Zenas ir ſemakas neka uſ Troizki tirgus. — Laiks ir loti wehjainſch un tà tad kawe labibas eewahkſchanu.

Harkowa. Olſchani meeſtinâ nodeguſchas 200 ehkas, kuru ſtarpâ weetigà baſnica un labibas un ehdamo krahjumi.

Staraja Ruſa. Par dſelſzeļa nelaimes atgadijumu pee Starajas Ruſas „Pet. Liſt." paſneedſ ſchahdas ſinas: 5. auguſtâ, ap pulkſten 7 un 30 minutehm wakarâ dſelſzeļa brauzeens aiſbrauza uſ Staraju Ruſu. Lihdſ Borokas ſtanzijas brauzeens nonahza, bet peektajâ werſtê preekſch Worobeikas ſtanzijas, tas ir kahdas 17 werſtes preekſch Nowgorodas, peepeſchi ſajuta beidſamôs dſelſzeļa ratôs ſtipru gruhdeenu, tà ka brauzeji jeb paſaſcheeri no ſaweem ſehdekleem nokrita; bet preekſchejôs wagonôs iſdſirda iſſamiſeſchanahs ſauzeenus: „Mehs eſam beigti!" Seeweeſchi waimanaja, behrni brehza un pa to laiku weens wagons pehz otra apgahſahs. Lokomotiwe bija no ſlehdehm iſſkrehjuſe un bija kahdas trihs aſis no dſelſzeļa dambja attahkinajuſehs. Pirmais wagons, kas prezes weda, bija pilnigi apgahſts, tà ka riteni bija uſ augſchu uſgreeſuſchees; otrais, treſchais un zetortais wagonis, kuru ſtarpâ bija ari paſta wagonis, bija uſ ſahneem nogahſuſchees. Peektais wagons, kurâ atradahs „Pet. Liſt." ſinotajs, kas ſcho nelaimes atgadijumu apraksta, bija noſlehjees uſ ſahneem. Drihſ pehz tam nahza ahrſti un ſtrahdneeki ar neſtawahm. Zaur lihdſ ſchim wehl ne-iſſkaidrotu atgadijumu bija ſem dſelſzeļa brauzeena paklumuſchi tſchetri ſirgi, kas pawiſam bija ſadragati. (Schè klaht buhtu peeminams, ka pehz augſcham minetà awiſchu ſinotaja domahm ſchee ſirgi bijuſchi nelaimes atgadijumam par eemeſlu). Wagonu riteni bija apklahti ar ſirgu ahdas un meeſas gabaleem. Pretſchu wagona konduktors bija dabujis weeglas bruhzes. Dſelſzeļa brauzeji jeb paſaſcheeri bija wagonus atſtahjuſchi un uſkuhruſchi uguni, kas ſcho nelaimigo ſkatu apgaiſmoja. Beidſot tika laiſta ſina pa telegraſu un iſ Nowgorodas atnahza jauns brauzeens, kur tad paſaſcheeri eeſehdahs un aiſbrauza uſ Tſchudowo, no kureenas wini nonahza Peterburgâ 6. auguſtâ, pulkſten 9 rihtâ.

No Jekaterinodaras ſino: Almawirâ kahdam namdarim neſen uſdewa, wezajâ baſarâ noplehſt pahrdotawu rindu un pahrzelt uſ jauno baſaru. Darbi tika ſtrahdati puſlihdſ lehni un pee tam netika eewehrota wajadſigà gahdiba par droſchibu. Pahrdotawâs peemita leelaks pulks ſtrahdneeku. Preekſch kahdahm deenahm pahrdotawas ſabruka tajâ azumirkli, kad tajâs patlaban bija daudſ ſtrahdneeku. Saſkrehjis kauſchu pulks tuhlin kehrahs pee glabſchanas darba, pee kura ari diwi ahrſti peedalijahs, un eewainotee tika aiſneſti uſ ſlimnizu. Bet glabſchanas darbam noteekot, kahds Armeneetis peeſkrehja, kurſch kaudis lamaja, ka tee wina ehkas iſahrdot. Laudis tuhlin atrahwahs no glabſchanas darba un gribeja uſbrukt Armeneeſcham, kurſch eebehdſa tuwakajâ pahrdotawâ un tur paſlehpahs. Bet kauſchu pulks ſahka iſpoſtit mineto pahrdotawu. Pa tam polizija atnahza, bet ſaſchutuſchee kaudis to tuhlin aiſdſina. Tad peepeſchi tur parahdijahs Armeneeſchi, ar dſelſzdakſchahm u. t. t. apbrunojuſchees, no kureem Kreewu ſtrahdneekeem bija jaatkahpjahs, tadehl ka Armeneeſchu pulks bija leelaks. Armeneeſchi pehz tam ik katru, ko domaja par Kreewu, ſagubſtija un iſpehra. Nemeers paſtahweja wairak ſtundu un beidſot tikai tad aprima, kad ſaldati atnahza un iſleetoja ſchaujamos rihkus. Peezi zilweki ſchajê wiſpahrigâ burſâ dabuja galu, kahdi trihsdeſmit ſmagi eewainoti tika aiſneſti no kaujas weeas. Leeta top iſmekleta.

Wernoja. Generalis Kalpkowſkis 8. auguſtâ aiſzeļoja uſ Omſku. Semes trihzejumi retaki un tik ko manami. Eedſihwotai buhwê zihtigi ween ſawas loku mahjas. Amatneeki loti dahrgi tikuſchi. Wini par deenu pruſa diwi rubļu un wairak. Ihres nauda par dſihwokleem ir paliku ſe peezkahrtigi dahrgaka. Laiks tur ir tagad loti jauks.

Par Polijas ſudmalahm un miltu malſchanu paſneedſ kahda Warſchawo awiſe ſchahdas ſinas: Schimbrihſcham Polijâ atdahs 76 ſudmalas ar twaiku dſenamas; tahs ſmak gada laikâ labibas pa 4 milj. rubļu un winu darbina 700 zilweku. Paſchâ Warſchawâ 5 ſmalas, ar 254 ſtrahdneekeem; tahs ſamak p 1 miljonu 400 tuhkſt. rubl. Wehja, uhdens un wehl zitu ſudmalu eſot 8,146 un tahs gada laikâ ſamalot miltu pa 35 milj. rubļu.

No Wilnas raksta „Lib. Ztg.“: Peektdeen, 7. augustâ, pulksten 10 wakarâ, Possspeschnâ (kas 5 werstes no Wilnas) Papirmeistara eesala fabrikâ un alus bruhsî iszehlahs uguns. Wisi bija jaw gultâ, tadehk ka pagahjuschâ naktî saules aptumschojuma dehk bij palikuschi nomodâ. Wini pamodahs, kad dsihwojamâ ehka bij jaw leesmâs. Iszehlahs leelas jukas, pee kam ne wiseem isdewahs isglahbtees is ugunsnahwes. Diwi jauni zilweki, bruhscha ihpaschneeka brahla dehli, sadega gulamâ istabâ, no kureem weens, kà dsird, bijis turigs jauneklis, kursch no Libas bij atnahzis, sche apgahdatees zeka pasi un pee tam ari redset saules aptumschojumu, bet otrs schejeenes eedsihwotajs, kas pee bruhscha ihpaschneeka bija isbrauzis weesotees. Bruhscha ihpaschneekam pascham ari galwa zaur uguni smagi eewainota, bet eewainojums ne-esot nahwigs. Mahjas skolotajs, kursch ar sawu 8 gadus wezo skolenu gulejis augsch-etaschâ un wairs nekur nebij warejis isklukt is degoschâs mahjas, satwehris sehnu un ar to zaur logu nolehzis semê, pee kam abi tik stipri sasituschees, ka par winu isweselo schanos esot jaschaubahs. Wisas bruhscha ehkas, kuras lihds ar inwentaru par pilnu wehrtibu bijuschas apdroschinatas, nodeguschas lihds pamatam. — 8. augusta wakarâ kahdâ Wilnas alus pahrdotawâ kahds Polis bija sazehlis kildu ar kahdu Wahzeeti un taisijees tam tuhlin sist. Polis bijis loti stipris wihrs. Kahds klahtesoschais Schihds isskrehjis uz eelas un eesauzis tur stahwoschu waktmeistaru Iwanowu un weenu gorodowoju, bet abi, kaut gan teem eerotschi bijuschi klaht, nespehjuschi Poli sawaldit, un tikai pehz tam, kad polizisti atsaukuschi wehl zitus beedrus palihgâ, wineem ar leelahm pulehm isdewees to safeet un aisvest uz poliziju. Tur Polis waktmeistaram peedahwajis kahdus rubkus un luhdsis, lai winu palaisch. Bet kad Iwanows tam atbildejis, ka palaischana nestahw wina warâ, tad Polis ahtri isnehmis nasi is kabatas un ar to wairak reises durdams nahwigi eewainojis waktmeistaru, kursch nahkoschâ rihtâ nomiris. Iwanows, pehz wisu apleezibas bijis wispahri zeenits wihrs un sawu amatu ispildijis uszihtigi. Winsch, mirdams sawu usdewumu ispildot, atstahjis seewu ar trim nepeeauguscheem behrneem truhzigôs apstahkloôs, un tadehk esot zerams, ka labdarigi zilweki gahdaschot par scheem pakalpalizejeem.

No Keidanem raksta „Lib. Ztg.“: Sem laipnâ barona Sternberga kunga, nelaika general-adjutanta grafa Todlebena snota, sastahjusehs komiteja, kura schejeenas eedsihwotajeem, kas zaur pehdejo ugunsgrehku pasaudejuschi sawas mahjas, pret mehrenu gada nomaksu bod buhwkokus un keegelus, kas dascham zaur ugunsgrehku apskahdetau dos eespehju, sawu pajumtu uszelt, eekam seema eestahjusehs. Bet kad nu preeksch tahdas isdarischanas bes buhwmaterialeem ari nauda wajadsiga un pa leelakai daksai tee zaur ugunsgrehku apskahdetee palikuschi bes kahdeem naudas lihdsekleem, tad wairakums no wineem newarehs mineto labdarigo palihdsibu jeb komitejas peedahwajumu isleetat. Schee nu, kas newar mimeto peedahwajumu preeksch sewis isleetat, pahrdod, kas wineem no ugunsgrehka atlizees un aiszeto pa juhru uz Ameriku, kur sew grib usmellet jaunu dsihwes weetu. Treschâ daka no pilsehtas Schihdu eedsihwotajeem jaw aisgahjuschi uz Ameriku, nomesdamees Nujorkâ, kur wini wisi weenâ apgabalâ dsihwo un zits zitam nahk palihgâ. „Ari Amerikâ wairs nepluhz roses“ (newar nekahdu weeglu pelnu eeguht), raksta no tureenas kahds aisgahjejs sawejeem dsimtenê, „un tikai ehrkschki palikuschi roschu kruhmeem. Kamehr senak jaunpeenahzeji zaur pretschu isneschanu un pahrdoschanu pa mahjahm wareja eeguht ahtri labu pelnu, tamehr tagad tahdi kulneschi jeb paunu kuptschi nespehj nopelnit sanu deenischku maisi, un mums amatneekam wajaga no agra rihta lihds wehlam wakaram gruhti strahdat, lai tikai sawai familijai waretu dsihwi usturet; pat ari sestdeenahm un swehtdeenahm mums ir wisu deenu jastrahdà. Un tatschu mehs ar sawu dsihwi sche esam meerâ.“

Is Rigas.

Rigas Latw. beedriba, swehtdeenu 9. augustâ uz Katlakalnu isbraukdama, nolikuse skaistu puku wainagu uz Merkela kapi.

Sinas is Rigas teesam. Rigas rahts kriminal-deputazijâ tika sestdenu starp zitahm leetahm isspreestas ari schhdas, ko pehz „Rig. Tgbl.“ atstahstam. Emils Treidens, kas 6. augustâ p. g. kà mahzeklis Burchardta apteekâ Kalku eelâ, eteri pildidams zaur ne-usmanibu isdarijis sprahdseenu pagrabâ, no kam uguns iszehlahs, bet par laimi tika odsehsta, dabuja peespreestu 10 rubku naudas strôpi jeb diwas deenas arestes, ja nespehtu maksat — Tahdu paschu strahpi jeb sodu dabuja peesteestu darbu wedejs Ilgezeema tuhkas fabrikâ Ernts Schöns, kas 27. janwarî sch. g. pret tureenaswehweru meistaru Dahwidu Matrosu eemeslu ihk palaidis rokas wakâ (ar rokahm to aistizis — Fuhrmanis Peteris Sarinsch un fuhrmanis Juris Scheninsch teek katris apstrahpeti jeb soditi ar 5 rubleem jeb 1 deenu arestes, tapehz ka wini pret fuhrmanu nosazijumeem weens brauzis pa kreisâs puses un otris pa zeka widu. — Fuhrmanis Johans Reisinsch lai gan leedsahs, tika par wainigu atsihts, ka winsch 3. februara wakarâ gabalu buksina slehpis, ko kahds pasascheeris (brauzejs) krahsotaju meistars Jakobs Berwizs bija ratôs atstahjis: winam par to peespreeda diwus mehneschus zeetuma un skahdes atlihdsinaschanu no 26 rbl. 25 kap. Kad Reisinsch wehl zitas kriminalleetas dehl stahw ismekleschanâ, tad augschejais spreedums wehl tagad naw pee wina ispildams. — 9 gadus wezâ Anna Schehper, kura 12. majâ p. g. 6 gadus wezajam Arturam Akutantam uz eelas norahwuse zepuri no galwas un tad zepuri dewuse sawai mahtei, kura to pahrdewuse, teek gan sahdsibas sinâ par wainigu atsihta, bet skatotees uz winas behrna gadeem, nekahds sods neteek peespreests; bet Mahlei Schehper, winas mahtei, par sagtas zepures slehpschanu peespreeda 2 mehneschus zeetuma un skahdes atlihdsinaschanu, zik minetâ zepure wehrta. — Minai Pakul, kuŗai 3. janwarî uz Daugawas tirgus tika atnemti 3 spannischi sweesta, kur par daudz uhdena bija klaht, peespreeda 40 rubku naudas strahpi un ja nespehtu maksat, tad 12 deenas arestes; nonemtais sweests isnihzinams. — Nama ihpaschneekam Andrejam Golinam un wina eedsihwotajahm Annai Ose un Trihnei Zwikezelm peespreeda 1 rubli naudas strahpi jeb 1 deenu arestes, pirmajam par to, ka sawus eedsihwotajus pee polizijas naw peeteizis un pehdejahm par to, ka sawas pases ihstâ laikâ naw atjaunojuschas.

Ahgelskalnâ kahds wihrs, kà „D. L.“ sino, jaw ilgaku laiku naw warejis ar sawu seewu meerâ sadsihwot: winsch seewu un behrnus alasch dausijis un ne azu galâ ne-eeredsejis. Eemeslis bijis tas, ka wihrs sew noluhkojis zitu mihlako — sahnseewu. Kahdu wakara wihrs pahrnahzis mahjâ labi eedsehrees un nehmees atkal seewu bes kahda eemesla dausit un aisi mateem wasat. Zitas mahjas seewas jaw alasch peesolijuschas wihram pehreenu, ja neliks seewu meerâ. Schoreis tahs tomehr naw ilgaki wairs likuschas wihram uz pehreenu gaidit. Kad wihrs sahzis sawu seewu dausit, tahs usklupuschas winam no muguras, pasweeduschas gar semi un sadausijuschas ar wizehm sili-melnu. Waj pehz schahs pamahzibas wihrs liks seewu meerâ, to rahdihs nahkotne.

Uguns peelikschana. 11. augustâ masâ Altonawas eelâ Nr. 16 atrodoschâ nama pahrwaldneeks Karls Steinerts pasinoja, ka winsch ap pulksten 5 rihtâ minetâ nama pagrabâ eeraudsijis aisdeguschâs lupatas; uguns bes pasinoschanas tizis nodsehsts zaur nama eedsihwneekeem. Weetu apskatot atrada, ka pagrabâ pee loga atrodoschâs lupatas bija aplaistitas ar petroleju un apliktas ar oglehm. Turpat atrada ari petrolejas pudeli.

Nelaimes atgadijums. Muitas ufraugs Antons Siliwanows 6. augustâ Daugawas malâ, pee Andreja salas, ais pilsehtas schkuhneem swejojot pamanija, ka behrni Marija Sluzki, 4 gadus weza, un Karls Anis, 7 gadus wezs, krasta malâ kahdâ laiwâ schuhpojahs, ar to apgahsahs, eekrita uhdenî un paklusa sem laiwas; tomehr wini no Siliwanowa an Karka Saleneeka tapa isglahbti.

Guhstischana. Pee naktî no 6. uz 7. augustu sch. g. zaur polizijas slepeno nodalu, kopâ ar poliziju isrihkotu eebraukschanas weetu un daschadu saglu paslehptnu rewisiju sakehra pawisam 26 nedroschus un bes pasehm esoschus zilwekus, starp teem: 1) pasihstamo sirgu sagli, Wez-Schagares Schihdu B. B., kursch jaw tizis sodits ar nodoschanu arestantu kompagnijâ un kura pase preeksch kahda laika tika israkstita dehl aiszeloschanas is Rigas; 2) pasihstamo kabatas sagli, Schaulu Schihdu Z. K., kuram naw nekahdas pases; 3) wina mihlako, Kroschskas Schihdeeti Z. B., kuŗai tàpat naw pases; 4) pasihstamo sagli, Schaulu Schihdu A. Sch. un 5) pasihstamo sagli, Kurschanskas Schihdeeti P. Sch., kuŗai naw pases un preeksch kahdahm 4 nedelahm par arestu is Rigas tika issuhtita. Ar mineteem zilwekeem darihs pehz likuma.

Sakerti sagli. Naktî uz 9. augusta m. d. ap plkst. 1 naktssargs Nr. 10, Andrej Mazijewskis pamanija weenjuhgu fuhrmani Nr. 192, kas no Daugawas malas weda diwi nedroschus zilwekus ar maiseem; uz naktssarga saukschanu fuhrmans palika stahwot, bet pasascheeri islehza is rateem, atstahja maisus un aisbehga. Uz naktssarga swilpes signalu peesteiguschees polizijas eerehdni saglus Sirgu eelâ sakehra un tee israhdijas weens par Pruhschu pawalstneeku J. A., kas jaw wairak reises sahdsibas dehl sodits, otrs nepasihstams A. N. Atstahtos maisôs atrada ap 3 pudu zuhkgalas, kuŗa zaur eelauschanos bija sagta no eepretim pilij stahwoschâ kuga „Erik“.

Polizijas slepenâ nodalâ, Polizijas kasarmes eelâ Nr. 5 atrodahs sekoschas, kahdai nedroschai personai atnemtas leetas: nesegts nikeka pulkstens (Remontoire), sudraba kapseku pulkstens sem Nr. 35369 ar sudraba kehdi un atslehgu, sudraba pulkstens sem Nr. 33925, kuŗa augschejâ kapsele norauta, ar nikeka kehdi, masas rozinas un radsini, seeweeschu krekls ar gotu uz kanewa ar sarkanu kokwilnu isschuhteem burteem „A. N.“, 4 kokwilnas serwjetes ar sarkaneem isschuhteem burteem „J. K.“, spilwena pahrwelkamais („M. H.“) un 4 dweeli ar sarkaneem burteem „A. P. 3“, weens ar tahdeem pascheem burteem un skaitli „17“, weens ar eerakstiteem burteem „O. J. 4“ un weens ar teem pascheem burteem un skaitli „6“. Schihs leetas katru deenu apluhkojamas no pulksten 10—11 preeksch pusdeenas un no 5—6 pehzpusd. (R. P. P. A.)

Semkopibas un saimneezibas nodala.

Kahds wahrds par tihrumu mehsloschanu.

No Margera.

Semes kopschana ir tak zilweku zilts gara kopschanai un attihstischanai pirmais eesahkums un stiprakais pamats, un Deews naw uz muhsu pirmajeem wezakeem par welti sazijis: „Ar sweedreem tawâ waigâ buhs tew tawu maisi ehst“. Kad tauta semkopibu kopj un mihlo, tad wina gara gaismâ sper leelus soŧus uz preekschu. Semkopibas amats ir weens no jaukakajeem un bagatakajeem. Manta, ko semes augli isdod, ir neween daschu familiju, bet wisas tautas jo swarigs ihpaschums, un walstibas bagatiba un seedeschana dibinajahs pa leelakai daksai uz semkopibas buhschanu. Preeksch dascheem gadu-simteneem un ari wehl wehlaki pee mums ar semkopibu negahja tà kà tagad. Semneekam par kihmiki un augsti mahzitu semkopi naw wajadsigs palikt; tatschu winam wajaga, ja winsch laikam grib lihdseet, no wisa, kas pee wina amata ir wajadsigs, tik daudz sinaschanas eegahdatees, ka winsch sawu deenas gaitu nedara bes kahdas apsinaschanas, kà sirgs, kas arklu welk. Protams, kas semkopibu tik tà par amatu ween usskata, tas gan war meerâ buht, kad winsch tikai pee ta wajadsigàs rihkoschanas un rokas darbus eemahzahs un prot, bes ka winsch par babas spehkeem pahrdomatu, kas tak wina amata ihstee palihgi, un bes ka tas pehz tam dsihtos, schos babas spehkus sew par kalpeem padarit. Sinaschanas mehs wiswairak smekamees no stahstischanahm, laikraksteem un semkopibas grahmatahm. Semkopiba ir isproweschanas sinatniba; tad nu semneekam wajaga lasit, klausit, domat un mehginat. Kur gars ne-apskaidrots paleek, tur roka ween jaukaku, labaku dsihwi newar radit. Kad nu mehsloschana ir ta swarigakà leeta pee semes kopschanas; tad ir ihsti zihtigi jaruhpejahs, ka lai winu isprot. — Ir gan jaw wairak reises pahrrunats par semes laboschanu — mehsloschanu, bet wehl nekad naw deesgan schaî leetâ runats, un darits jaw ne buht nè. Seme ir jakopj, tas gan daudseem nebuhs wairs jateiz, bet kà wina ihsti jakopj, to gan wehl ne ik katris ir atsinis. „Kopi semi, tad seme tewi kops“, schis ir gan pateesigs teikums. Kas tad gan peeder pee semes kopschanas?

Tà gan daschs jautahs. Laba un glihta semes isstrahdaschana un peeteekoscha mehsloschana. — Par superfosfatu runajot, buhtu jasaka, ka schee mehsli palihds wairak tikai wajadsigàs baribas dakas preeksch augeem no semes atraisit jeb isfuhkt, un ir masums tikai, zik winu tur teek uz semes. Un tik tahdâs weetâs der leetot, kur tahdas negatawas weelas atrodahs, kà: jaunâs semês, plehsumôs un schkinumôs. Bet labak gan schahdâs weetâs buhtu leetojami kaulu milti. Newar taisni noleegt, kà pirktôs mehslôs sehta labiba ne-aug: weenu otru reisi aug brangi, tà kà gan isdoto naudu peeteekoschi atlihdsina, bet pehdigi tomehr seme paleek noleesejuse un zeeta. Daudz labak gan buhtu, kà katris zihnitos uz to, kà lai waretu pats ar saweem mahjas mehsleem, bes wiseem pirkteem — nomehslot. Par scheem tak naw nekahdas isdoschanas, un paschu saimneezibas mehslôs ir jaw no sewis pascha daudz bazodamu daku preeksch augeem. — Ihsi sakot: kà reis weens prahtigs semes un mehslu pasinejs teiza: Pirktee mehsli ir lihdsigi sahlehm, zaur kuŗahm uz nahwes zisahm gulo scham wahjneekam gan pagarina wina dsihwibu, bet ne muhscham war nodot to bijuscho un wajadsiga weselibu. Kas ihsu muhschu grib dsihwot uz kahdas semes, tahds war gan tà strahdat ar pirkteem mehsleem, bet nekad ilgaka muhscha dsihwotajs. Kad leek mahjas mehslus un tad lihds ar scheem tikai weenu dalinu pahrsehj, jeb pahrmehslo ar pirktajeem skunsts mehsleem; tad tà war darit, jo zaur teem teek augeem weelas sagahdatas un ar dod sawu stingribu, kà weldê nenogahsch. Bet weenus paschus pirktus mehslus mehslojot, un wehl atkahrtot wairak reises, tee nenesihs nekahdas wehrtibas, skatotees uz preekschejo laiku — uz nahkamibu. Mas gan mums wajadsetu scho pirkto mehslu, ja ween mehs sawus mahjas mehslus ruhpigak krahtum un koptum. Un wehl tas wisu nejehdsigakais ir tas, kad paschu zilweku mehslus gandrihs nemas nepeekopj, schos peekopt daudzi kaunahs, kaut gan pawisam otradi darams; jakaunahs ka schee tik daudzwehrtigee mehsli teek atstahti, kahrtigi nesakopti un ne-isleetota, ismehtati gar sehtmaleem un seenmalahm. No zilweku mehsleem graudi isnahk 14 kahrtigi, pehz putnu mehsleem 9 kahrtigi, un pehz staltà-lopu mehsleem tikai 7 kahrtigi. Zik leela nauda tad nu pilsehtâs un uz semehm nenosuhd, kad mehslus apdomigi nesakrahj! — Tapat ari ziti nokritumi un atleekas mahjas buhschanâ neteek nemas peekopti. Preeksch wirzes un zitu atkritumu sakrahschanas deretu, kur mahlu seme, israkt kahdas diwi lihds trihs pehdas dsiku bedri; tikai jagahdà, ka saule par daudz nespihdetu wirsû un dehl nelabas smakas nowehrschanas buhtu derigs pahrkaisit arween ar kalkeem. Un schos mahjas mehslus kahrtigi peekopjot, wehl ne-isees tikdaudz laika, kà brauzot daschkahrt pehz skunstsmehsleem.

Sihkumi.

Is muhsu weesigàs sadsihwes.

„Jonatana beedriba“.

Swehtdeenu, 16. augustâ 1887. g., puku-balle. Sahkums pulksten. 5 pehz pusd.

„Tornakalna Latw. palihds. beedriba.“

Taî paschâ deenâ puku-balle Sarina kunga sahlê. Sahkums pulksten 7 wakarâ.

„Rigas slihperu zirteju palihds. beedriba“.

Taî paschâ deenâ puku-balle Wilhelmshöhes dahrsâ. Sahkums pulksten 5 pehz pusd.

„Rigas fuhrmanu pal. beedriba“

taî paschâ deenâ isees sakumôs uz Dr. Bertels kunga dahrsu. Sahkums pulksten 1 pehz pusd.

„Rigas Latw. Amatn. palihds beedriba“

taî paschâ deenâ isbrauks sakumôs uz Balto' muischu, pahrdaugawâ. Isbrauks ar Ilgezeema twaikoni.

„Wez-Peebalgas labd. beedriba“.

Swehtdeenu, 23. augustâ 1887. g., pulkst. 1 deenâ, nama eeswehtischana ar meelastu, teatri un meelastu.

Tirgus sinas.

Rigâ, 13. augustâ 1887. g.

Lini rahmu, lauzineekeem labas zeribas uz raschu, daschôs apgabalôs lini buhschot ihsi.

Kanepaji rahmu.

Kanepes. Par scha gada kanepehm uz rudens suhtijumu sola 95 kap. pudâ.

Linu sehklu brahkis, par 87½% sehklahm uz oktobra suhtijumu sola 143—144 kap. pudâ, bet schos solijumus ne-eewehro.

Kweeschi ne-eewehroti.

Rudsi, bes pahrgrosijuma, uz septembra suhtijumu uz 120 mahrz. pamatu 66—67 kap. pudâ.

Ausas, tikai masâs partijâs preeksch schejeenas wajadsibahm.

Meeschu zenas nepahrgrositas; pirzeji atturahs.

Tirgus sinas no Rigas andeles waldes.

Labiba, milti un putraimi:

Par	1	pudu	rudsu	— rbl.	70 kap.
„	1	„	meeschu	— „	70 „
„	1	„	ausu	— „	65 „
„	1	„	seemas kweeschu (puhru)	1 „	30 „
„	1	„	sirnu	— „	80 „
„	1	„	griku	1 „	60 „
„	1	„	ehrkku (Hirsu)	1 „	30 „
„	1	„	rudsu miltu, bihdeletu,	1 „	10 „
„	1	„	rudsu miltu, nebihdeletu	— „	85 „
„	1	„	kweeschu miltu, bihdeletu Kursemes,	2 „	— „
„	1	„	kweeschu miltu, nebihdeletu Kursemes,	1 „	60 „
„	1	„	kweeschu miltu, Maskawas, I. sortes,	2 „	80 „
„	1	„	„ „ „ II. „	2 „	60 „
„	1	„	„ „ „ III. „	2 „	40 „
„	1	„	meeschu miltu nebihdeletu	1 „	— „
„	1	„	griku miltu nebihdeletu	2 „	40 „
„	1	„	ausu miltu nebihdeletu	— „	90 „
„	1	„	ausu miltu	1 „	10 „
„	1	„	kweeschu kliju	— „	55 „
„	1	„	rudsu kliju	— „	55 „
„	1	„	rihschu	4 „	40 „
„	1	„	meeschu putraimu	2 „	— „
„	1	„	ausu putraimu	2 „	40 „
„	1	„	griku putraimu	1 „	90 „
„	1	„	mana-putraimeem	3 „	— „
„	1	„	pehrlu-grupu (putraimu)	2 „	80 „
„	1	„	ehrkku putraimu	2 „	20 „
„	1	„	Smolenskas putraimeem	4 „	— „

Deewa-kalposchana Rigas basnizàs.

Swehtdeen, 16. augustâ 1887.

Jehkaba basnizâ:	Spred. plkst.	10	mahzitaja paligs R. Walter.	
	„ „	12	igaun. mahz. Zinck.	
Petera basnizâ:	„ „	10	w.-mahz. Poelchau.	
Domes basnizâ:	„ „	10	w.-mahz. Gaehtgens.	
	„ „	2	mahz. Tilling.	
Jahnu basnizâ:	„ „	9	w.-mahz. Bernewitz.	
	„ „	2	mahz. C. Walter.	
Gertrudes basnizâ:	„ „	10	wahz. mahz. Hilde.	
	„ „	½2	latw. mahz. A. Walter.	
Jesus basnizâ:	„ „	½10	latw. mahz. Bergmann.	
Mahrtinu basnizâ:	„ „	—	latw. mahz. Kaehlbrandt uz Ilgezeema brihwkapeem.	
Trihsween. basnizâ:	„ „	10	latw. mahz. Fromm.	
Reformatu basnizâ:	„ „	10	mahz. Iken.	

Naudas-papihru zena.

Rigâ, 11. augustâ 1887.

Papihri.	maksj.	prasija.
Pusimperials	9 27	9 30
5% bankbiketu 1. islaidums	99⅞	100⅛
5% „ 5. „	99⅛	99⅜
5% inskr. 5. aisnehmums	193⅛	193⅜
5% Kustruma isnehmums no 1877. gada	99	99⅛
5% „ „ „ 1879. „	99	99⅛
1. 5% Kreewu prehm. aisnehmums	275½	276½
2. „ „ „ „	255¾	256½
5% konsol. 1871. gada aisnehmums	167½	—
Odes. pilsh. hipoteku bankas 5½% obligazijas	96	96½
Kreew. sem. kred. 5% kihlu-sihmes	166	—
6% Charkowas semst. kihlu-sihmes	103	—
6% „ „ „	94⅞	95⅛
Rigas kom. bankas akz.	—	304
Rigas Dinaburgas dselszela akzijas	176	—
Dinaburgas-Witebskas dselszj. akz.	—	199
Warschawas-Terešp. dselszela akzijas	—	—

Berlines birscha.

25. (13.) augustâ 1887.

			Deenu eepreeksch
Kreewu kredit-bil. par 100 rubl. kassa	180 25*)		180 30
„ „ „ „ 100 rbl. uz aug.	180 25		180 25
„ „ „ „ 100 rbl. uz sept.	180		180 25

*) 1 walsts-marka = 55,47 kap.

Tendenze preeksch Kreewu naudas papireem: zeeta.

Jaunakahs sinas.

Rigas garigas seminarijas skolotajs Mikelsons dabujis otras klases Staniflawa ordenu un tahs paschas skolas skolotajs Mezs treschàs klases Annas ordenu.

Sw. Staniflawa treschàs klases ordens dahwinats Rigas garigas konsistorijas sekretaram Speranskim.

Pasinojums. Zaur scho pilsehtas eedsihwotajeem pasinoju, ka dselszeła tilts, Jelgawas dselszeła Tornakalna stanzijas tuwumâ, Marijas dsirnawu eelâ no 12. augustâ tiks islabots. Pa darba laiku, kas wilksees gandrihs diwi nedełas, preeksch kahjneekeem paliks brihwa telpa, kur pahreet, kamehr zełsch preeksch brauzejeem buhs aistaisits un apschogotà telpa naktîs no abahm pusehm tiks apgaismota laterneem.

Rigas wezakais polizijmeistrs: Wlasowskis.

Par Zehsu brugu teesas lozekleem apstiprinatas schahdas personas: par brugu kungu H. Gaetgens, par adjunkteem Aleksanders von Freytag-Loringhoven un agronomijas kandidats Adolfs von Hehn, par brugu kunga substitutu Harry von Blankenhagen un par adjunkta substitutu Adolfs von Wulff.

Peterburga. Tureenas awises sino, ka Peterburgâ atrasts deesgan daudz pakał taisitas tehjas. Ismeklejot atrada, ka schai pakał taisitai tehjai tikai kahda peekta dała ihstas tehjas, tahs 4 peektas dałas bija daschadu stahdu lapas.

Warschawa. Pehdejôs gadôs, kà kahda tureenas awise raksta, teekot leelâ daudzumâ zaur Warschawu aiswesti zilweku mati uz ahrsemehm. Ar scho matu tirgoschanu nodarbojotees wairak agentu, ihpaschi deenwidus-wakara gubernâs; weens no scheem agenteem, Hermans Feigers, weena mehnescha laikâ uz ahrsemehm aissuhtijis seeweeschu matu bises par 9000 rubłu (18,000 marku).

Warschawa. Laiks sahzees, kur laudis usnem sawas swehtàs staigaschanas jeb swehtos gahjeenus, kà „Mask. Wahzu awise" no Warschawas raksta, Semneeki un semakas kahrtas pilsehtneeki sapulzejahs basnizâs, lai waretu uz swehto gahjeenu uz Tschenstochowu liktees eeswehtitees. Uz semes zełeem redz leelus pulkus łauschu, kas par karstumu un putekłeem nebehdadami, ar dscedaschanu eet lihdzâ basnizas kavogeem, kas wineem teek par preekschu nests. Pee kahda schi swehtà gahjeena ari peedalotees kahdas seschas jaunkundses, aiz pateizibas, ka eksameni labi nolikuschas par skolotajahm. Trihs no schihm jaunkundzehm esot bruhtes un tapehz schinî gahjeenâ tikschot no saweem bruhtganeem pawaditas.

Odesas pilsonis Adolfs Kohans, kas preeksch kahdahm deenahm ahrsemê nomiris, Odesas pilsehtai nowehlejis 100,000 rbł. preeksch lehtu dsihwokłu zelschanas un pee tam 800 desetinu semes, no kuŗas eenahkschanahm dsihwokli usturami. Pee schi nowehlejuma winsch peelizis schahdu nosazijumu, ka pilsehtai preeksch mineto dsihwokłu usbuhweschanas wajadsigee gruntsgabali jadodot par welti un no scheem dsihwokłeem pilsehta nekad nedrihkstot nemt pilsehtas nodokłus. Ja pilsehta schos nosazijumus nepeenemot, tad minetà naudas summa nododama Maskawas general-gubernatoram preeksch isleetaschanas.

Odesa. Tureenas awise sino par kahdu leelu sahdsibu dselszeła wagonî. 2. augustâ ar twaikoni „Zesarewna" is Krimas atbraukuse Nekludowa kundse, kuŗai, pa dselszeła brauzot, Simferopoles tuwumâ nosagta rokas somina ar dahrgahm leetahm, 6000 rubłu wehrtibâ. Nekludowa kundse bija wagonî eemigusi (laikam zaur apreibinaschanas sahlehm) un schaî brihdî winai nosagti winas dahrgumi.

Minska. Tur jaw kahdas astonas deenas degot grafa Prosora meschi. Starp Leepajas-Romni dselszeła stanzijahm Talku un Marijas Gorku redzot weselu uguns juhru; duhmu mahkoni steepjotees juhdschu tahlumâ. Zilweki strahdajot tuhkstoscheem, lai degschanu apslahpetu. Is Minskas pilsehtas suhtiti saldatu pulki paligâ.

Wernoja. Naktî no 9. uz 10. augustu ap pulksten diweem bijis tahds stipris, kahds pehz 28. maja deenas lihdz 9. augusta deenai nebija atgadijees. Seme lihgojahs, no muhreem nogahzahs keegeli, koku ehkas nodrebeja, daudz eedsihwotaju ismuka is saweem dsihwokłeem.

Telegrafa sinas.

Peterburgâ, 12. augustâ. Finantschu ministra un birschas komitejas klahtbuhschanâ schodeen pahrweda 40 milj. rubłu selta tanî kasê, kas nosazita preeksch kreditbiletu apmainischanas.

Peterburgâ, 13. augustâ. Atsaukdamees uz „Berl. Tagbl." sinojumu, kà leelwalstis, tadehł ka prinzis Ferdinands aiskahris Berlines lihgumu, sawus aisstahwjus atsaukschot atpakał, „Jour. de St. Peterbourg" aisrahda uz to, ka tahda lehna pahrmahzischana buhschot bez kahda swara, winai tik tad buhschot wehrtiba, kad aiskahrtais lihgums atkal tiktu atjaunots, bet weenkahrschai aisstahwju atsaukschanai tahdas nosihmes nebuhschot. — Sihmejotees uz Koburdseescha runu, ko tas runajis uz Sofijas birgermeistaru, isskaidrodams, ka turejis wahrdu, sewi nododams Bulgaru leetai, schurnals peesihme: buhtu labi, ja prinzis saprastu, ka winsch sawu padewibu Bulgarijai israhditu wislabak zaur to, ka tik drihz ka ween eespehjams no tureenes dotos projam.

Potsdamâ, 12. augustâ. Pee ehrgła schauschanas pirmàs gardes ofizeeru korpusâ keisars Wilhelms schahwa pirmo schahweenu un ari ehrgli trahpija.

Wihnê, 12. augustâ. „Pol. Cor." teek sinots is Konstantinopoles, ka Turzija, aisrahdot uz bihstamo sareschgeschanos, kas waretu iszeltees, atraidijuse Kreewijas pagehrejumu, Artin Efendi tuhlin suhtit uz Sofiju.

Londonê, 13. augustâ. Standartam telegrafe is Teheranas: Persijâ zeeti turetais Afganu trona mekletajs Ejub Kans ar saweem galwenakeem peekritejeem aisbehdsis uz Heratas pusi. Kehreji behgłeem issuhtiti pakał.

Dublinê, 12. augustâ. Sem weetigà lordmajora waldibas notika mihtinsch, kur peedalijahs daudz Ihru un Angłu apakschnama lozekli, issazidami protestu pret to, ka waldiba nazionalligu issludinajuse par walstij kaitigu. Wini weenbalsigi nahza pee gala spreeduma, ka proklamazija eeskatama par ne-apsinigu mehginajumu, Ihru tautu nowest no zeła, sawas teesibas likumigi aisstahwet.

Sofijâ, 12. augustâ. Turzija peesuhtija prinzim Ferdinandam telegrammu, kas isskaidro, ka wina patwarigu Bulgaru trona eenemschanu bez Turzijas un zitu walstju sinas, eeskata par ne-atłaujamu.

Ihpaschneeks un isdewejs: Ernst Plates.
Atbildoschais redaktors: Dr. phil. Arnold Plates.
Lihdz 14. augustam atnahkuschi 1374 kugi; aisgahjuschi 1375 kugis.

Sludinajumi.

Nupat tika gatawa un ir manâ bilschu- un grahmatu-drukatawâ un burtu-leetuwê Rigâ, pee Petera basnizas, dabujama:

Widsemes weza un jauna Laika-grahmata

uz 1888. gadu.

Maksà: ne-eeseeta **5** rubl. simtu gab., eeseeta **10** kap. gab. — Laika-grahmata pasneedz jauku stahstu, bildehm puschkotu, dseesminas u. t. t., tirgus-deenas Widsemê un Kursemê, zela-rahditaju lauzeneekeem, kas Rigas bodês grib ko pirkt u. t. t.

Ernst Plates.

No Pinku pagasta waldes top zaur scho sinams darits, ka schodeen ir sche pee Jaunpils peederigam Jakob Briskam uz Kalnazeema zela

atnemts bruhns sirgs

ar baltahm pakalas kahjahm, krehpes uz kreiso pusi, 8 gadus wezs, 50—60 rubł. wehrtibâ, juhgts semôs darba ratôs uz koka asthm ar beesahm rehpehm, wehrti lihdz 12 rubuleem. Ratôs atradahs maisz, sihmets D.... R.... g. Ihpaschneekam japeeteizahs Pinku teesasnamâ (pr. Riga) ar wajadsigahm apleezinaschanahm.

Pinku teesasnamâ, 12. aug. 1887. g.
Nr. 736. ad mandatum:
Pag. skrihw: F. E. Jakobson.

Jaunas meitas,

kas dahmu drehbju schuhschanu bez makfas grib eemahzitees, war peeteiktees Wehwer-eelâ, Eckers namâ Nr. 13 (senak Nr. 11), pa kreiso roku, 3 trep. augschâ.

Bairischa lehger-alu

is Kymmel un Kunzendorff bruhscheem 18 pudeles par 1 rubli, is nama projam nesot 6 k. pud.

Wisadus stiprus dsehreenus

is **A. Wolffschmidt** fabrikas par zenahm, kad pehrk daudzumâ, peedahwà

R. Platow

dsehreenu pahrdotawa Ahgelskalnâ, leelâ Lehgera eelâ Nr. 58. 2

Sindetikon

(schkidra uniwersal-lihme),

lipina, lihmê un kitê wisu,

peedahwà

August Lyra.

Suworow eelâ Nr. 110 ir

gruntsplazis

ar wairak mahjahm, eerihkotas preeksch suhrmana, pret masu eemaksu **pahrdodams.** Nomaksa pa dałahm. Klahtakas sinas Marijas eelâ Nr. 32, pee muhrneeka **Haack.** Ari **diwi semes gabali,** katris 9 puhrweetas leels, ir uz nomaksaschana pahrdodami. Klahtakas sinas turpat. 1

Pateiziba.

Par daudzkahrt parahditahm mihlestibas, draudzibas un lihdzsuhtibas sihmehm manam, nu Deewa meerà aisgahjuscham, mihłam tehwam wina behru deenà juhtos peespiests, ari manu ihsteneeku wahrdâ, zaur scho is pilnas sirds pateiktees. Schi pateiziba sewischki issakama „Grahmatu drukataju beedribai", tad dseedataju beedribahm „Liederkranz", „Männergesang-Verein", „Gutenberg", „Pirmam Rigas musikas institutam", „Airetaju beedribai" un „Rigas pilsehtas gwardijai".

Dr. phil. **Arnold Plates,**

firmas wahrdâ: Ernst Plates grahmatu- un bilschu-drukatawa un burtu-leetuwe.

J. Kasimira grahmatu pahrdotawa,

Eckschrigâ, Walnu eelâ Nr. 11,

Kakku eelas stuhra namâ, t. i. tanî pat namâ, kur senak atradahs Brahłu Buschu grahmatu pahrdotawa,

zeen. publikai, saweem draugeem un labwehletajeem zaur scho padewigi peedahwà pa mehrenahm zenahm

skolas grahmatas,

jaunas un leetotas wisadâs walodâs,

rakstamas leetas un skolu wajadsibas,

kà: papiri, burtnizas, łades, usdewumu grahmatas, tinti, spalwas, sihmulus, tafeles, griseles, linijalus, spalwu nastschus u. t. pr. **Dseesmu grahmatas** leelâ iswehlê, **laimes wehlejumu kahrtis** loti leelâ iswehlê, **eklas krahsu bildes** leelâ iswehlê.

Wisadi drukas darbi,

kà: **wisitu kahrtis, kahsu** un **kristibu eeluhgumi, teatra issinojumi, biletes** u. t. pr. top ihsâ laikâ par mehrenahm zenahm drukâ apgahdati.

Bildes top glihti un lehti eerahmetas. **Grahmatas** eesēenu un pahrseenu. Laipni luhdzu, lai mani sawâs wajadsibâs jo beeschi apmekletu.

Ar augstzeenibu

J. Kasimirs.

1 skolas-ehrgeles
un
1 harmoniums

ir pahrdodams Ahgelskalnâ, Kalnazeema eelâ Nr. 8. 1

Weza sudraba nauda,

1-rubłu un pusrubłu gabali, teek par **augstakahm zenahm pirkti.** Klahtakas sinas Ernst Plates drukatawâ, pee Petera basnizas.

Justeereti

jeb riktigi ar pilsehta waldibas, un augsta krona sihmi apstempeleti **labibas garnizmehri** ar dselsa stihpahm, no 1, 4, 8 un 20 garniz leeluma; tà aridsan riktigi apstempeleti **balta bleka stopu** un **stopu dałas** mehri, teek tureti un par lehtahm zenahm jeb makfu pahrdoti

taî weenteesigâ wisuwezakâ un gruntigâ

J. Redlich

Englischu

magasinê.

2

Ludw. A. Schweinfurth'a

filiale

Grehzineeku- Sünder-) un Marstal-eelu stuhrî,

hipoteku beedribas namâ,

peedahwà zeen. publikai sawus labos wihnus par mehrenu zenu, kà:

schampanji,

pascha fabrikazijas daschadâs sortês,

Kreewu sarkanos un **baltos wihnus, Bordo wihnus, Spaneeschu** un **Portugiseeschu wihnus, Reina** un **Moseles wihnus, Ungaru wihnus, Angłu ihsto porteru, rumu, konjaku** un **araku, ahrseme likeerus,**

smalkako Maskawas atschischtschenu no Koschelewa,

bez tam wehl schahdâs pahrdoschanas weetâs:

Rigâ pee **A. Hjordt** kunga, Aleksandera eelâ Nr. 99, Anspach namâ; **Dubultôs** pee **Th. Christlieb** kunga, pee tirgus platscha, Hefs namâ; **Majorôs** pee **A. Horn** kunga, Horn'a weesnizâ; **Sloka** pee **Jakob Stuhl** kunga.

Ludw. A. Schweinfurth'a

schampanju fabrika,

Minsterei eelâ Nr. 10, pascha namâ.

Jauna grahmatina,

kura eeteizama katram faimes tehwam, ir dabujama wisâs Rigas grahmatu pahrdotawâs sem schahda wirsraksta: **Garigas dseesminas** un **Ihdzschanas** uz swehtkeem un nedełas deenahm, slimibâs, pee pee-auguschu un behrnu lihkeem, pee notes kristibas un lihku glabaschanas, kad mahzitaju newar dabut.

Makfà beeżà wahkà eeseeta 25 kap.

Behrgeeschi

isees sakumôs

16. augustà sch. g., pulksten 2 pehz pusd., pee **Behrges pagasta skolas preeschu leiżà.** Leetus laikà wenu nedeku wehlaki.

Behrges pagasta polizija, 10. augustà 1887.
Pagasta wezakais: A. Teilman.

Schgada Anglijas

superfosfatu

stiprôs jaurs maisôs, faturoschu 12—13% kubstoschu sforskahbi, peedahwà lehti

Brahli Martinsoni,

Tehrbatas eelâ Nr. 8.

Pianino
un
tsełklaweeres

isihrê

Wandebergs,

leelâ Pils-eelâ Nr. 13.

Ptihkams dsihwoklis

ar islabahm **isihrejams Ahgelskalnâ.** Tuklas sinas schihs lapas ekspedizijâ.

Дозволено цензурою. — Рига, 14. августа 1887. г.
Печатать разрѣшается. Рижскій Старшій Цензоръ Власовскій.
Drukats un dabujams pee bilschu- un grahmatu-drukataja un burtu-lehjeja Ernst Plates, Rigâ, pee Petera basnizas.